

ВІДГУК

офіційного опонента, кандидата педагогічних наук, старшого викладача кафедри біофізики Львівського Національного медичного університету імені Данила Галицького Драчук Мар'яни Іванівни на дисертацію Ільніцької Тетяни Сергіївни «Підготовка майбутніх фахівців сестринської справи в умовах цифровізації освіти медичних коледжів» на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 015 — професійна освіта (за спеціалізаціями)

Реаліями останніх років є швидкий розвиток цифрових технологій, які видозмінюють людську діяльність в багатьох галузях. Ці зміни привели до становлення нової якості життя, коли в людей змінюються пріоритети, першочерговим є потреби інтелектуального розвитку і самореалізації шляхом підвищення освітнього рівня і кваліфікації. Технологічна трансформація системи охорони здоров'я – нова реальність. Необхідність широкого впровадження і засвоєння цифрових технологій в цій галузі не потребує нині пояснень і доведень. На рівні світових інституцій йде обговорення можливостей застосування цих технологій для найбільш ефективної роботи національних систем охорони здоров'я. Для реалізації цього завдання необхідні медичні фахівці різних рівнів, які б володіли цифровими компетентностями, легко засвоювали принципи роботи з новою медичною апаратурою, були професійно мобільними та конкурентоспроможними.

Євроінтеграційний вектор розвитку України, зміни на європейському ринку праці, висока конкуренція обумовлюють необхідність удосконалення системи медичної освіти. У Концепції розвитку електронної охорони здоров'я (2020 р.) зазначається, що в умовах браку ресурсів інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) стають важливою інфраструктурою, на якій можуть ґрунтуватися більшість сфер для досягнення ефективних рішень. Стрімкий розвиток ІКТ, зокрема в галузі великих даних, штучного інтелекту розглядається більшістю країн як основна відповідь на зазначені виклики. Погоджуємось із твердженням дисертантки, що без створення ефективної системи навчання медичних фахівців усіх рівнів в галузі інформатизації та цифровізації неможливо вирішити проблему інформатизації медичної галузі.

Саме тому дослідження Тетяни Сергіївни Ільніцької беззаперечно є своєчасною, актуальною та суспільно значущою.

Дисертанткою достатньо обґрунтовано доведено актуальність теми дисертаційного дослідження, правильно визначено об'єкт, предмет, мету і завдання дослідження, а відповідно й теоретичну основу, джерелознавчу базу і ґрунтовно окреслено комплекс методів та сутність основних результатів дослідження. На основі аналізу теоретичного й практичного стану проблеми дисертантка виокремлює такі завдання: з'ясувати стан дослідженості проблеми

в теорії та практиці підготовки здобувачів освіти в медичних коледжах до професійної діяльності в ІОС медичних коледжів в умовах цифровізації освіти та визначити сутність ключових понять дослідження. Визначити критерії, показники та схарактеризувати рівні готовності майбутніх медичних сестер в ІОС медичних коледжах в умовах цифровізації освіти. Обґрунтувати, створити, та експериментально перевірити педагогічні умови та модель підготовки майбутніх медичних сестер до професійної діяльності. Розробити рекомендації щодо особливостей методики підготовки майбутніх медичних сестер до професійної діяльності в умовах ІОС медичних коледжів.

Позитивно, що у дисертації висвітлено теоретичне обґрунтування і запропоновано нове вирішення проблеми підготовки майбутніх фахівців сестринської справи в умовах цифровізації освіти. Основні положення дослідження теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено. Одержані результати підтвердили правильність висунутої у роботі гіпотези. Реалізація мети та завдання дає підстави сформулювати загальні висновки та рекомендації.

Для успішного розв'язання завдань дослідження дисертантка використала теоретичні й емпіричні методи дослідження, серед яких варто відзначити моделювання процесу професійної підготовки майбутніх фахівців сестринської справи в умовах цифровізації освіти, порівняльний аналіз і прогнозування результатів.

Значимість роботи посилює і те, що її виконано відповідно до тематичного плану науково-дослідницьких робіт Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського та є складовою комплексного наукового дослідження кафедри інноваційних та інформаційних технологій в освіті Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського «Інноваційні педагогічні технології навчання в умовах інформатизації освіти в Україні та за кордоном» (протокол № 8 від 23 грудня 2020 р.). Тему дисертаційного дослідження затверджено на засіданні Вченої ради Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (протокол № 5 від 16 грудня 2020 р.) та узгоджено Міжвідомчою радою з координації досліджень у галузі освіти, педагогіки і психології Національної академії педагогічних наук України (протокол № 5 від 30 листопада 2021 р.).

Відповідно до теми дисертації Т.С.Ільніцька коректно сформулювала науковий апарат дослідження, застосувала адекватні завданням методи наукового пошуку, що дало можливість успішно досягти поставленої мети. Заслуговує на позитивну оцінку докладне й ретельне формулювання понятійно-термінологічного апарату дисертаційної роботи, в рамках якого авторкою уточнено поняття «підготовка», «готовність до діяльності», «професійна

підготовка», «інформаційна підготовка», «підготовка студентів медичного коледжу в умовах цифровізації освіти», «цифрові технології». Встановлено зв'язок між поняттями «інформація», «медична інформація», «засоби інформаційних технологій», «інформаційна культура», «цифрова культура», «цифрова компетентність», «педагогічні умови», «модель», «моделювання».

Дисертантка є переконливою в обґрунтуванні методологічних і теоретичних основ дослідження, які подано у вступі. У межах останнього визначено наукову новизну, теоретичну й практичну значущість роботи; відображено ступінь апробації та рівень впровадження результатів; подано загальну інформацію про власну видавничу діяльність за проблемою дослідження.

У процесі рецензування роботи встановлено, що на основі аналізу наукової, методичної та спеціальної літератури з проблеми дослідження Т.С. Ільницькою встановлено, що специфіка підготовки майбутніх медичних сестер до професійної діяльності в умовах цифровізації освіти медичних коледжів визначається видами діяльності, що відповідають майбутній кваліфікації (діагностична, лікувальна, невідкладна, профілактична, медикосоціальна та організаційно-аналітична). Дисертантка проаналізувала значну нормативно-законодавчу базу в трьох основних напрямках: освітньому, медичному та цифровому. Вивчено та узагальнено дослідження вітчизняних та зарубіжних дослідників з питань підготовки фахівців різних галузей із застосуванням інформаційних технологій, а також дослідження з підготовки медичних фахівців різних профілів за допомогою ІКТ. На основі проведеної роботи Т.С.Ільницькій вдалось констатувати, що на державному рівні питання формування інформаційних і цифрових компетентностей у майбутніх фахівців різних галузей, в тому числі і медичної, є пріоритетним на сучасному етапі розвитку суспільства та в найближчому майбутньому.

У дисертації обґрунтовано, що цифрова технологія – систематичне та послідовне втілення на практиці заздалегідь спланованого освітнього процесу з використанням цифрових гаджетів, що засновані на виконанні функцій збирання, збереження, перетворення, передавання та використання даних з безумовним забезпеченням комфортних умов для здобувачів і викладачів.

Схвалення заслуговує сформульоване авторське визначення поняття «інформаційно-освітнє середовище медичних коледжів», що полягає в такому: це динамічна система інформаційно-комунікаційних, навчально-методичних, організаційно-правових та управлінських складових, що дозволяють організувати освітній процес.

Визначено критерії, показники і рівні готовності майбутніх фахівців медсестринства до професійної діяльності в умовах цифровізації освіти медичних коледжів. На основі змісту визначених компонентів готовності

медичних сестер до професійної діяльності (мотиваційно-ціннісний, когнітивний, технологічний, особистісний) виокремлено й якісно схарактеризовано три рівні готовності майбутніх медичних сестер до професійної діяльності: низький, середній, високий – і пов'язано їх з компонентами моделі підготовки.

У дисертації розроблена модель підготовки майбутніх медичних сестер в умовах цифровізації освіти медичних коледжів, що функціонує на основі взаємодії системного, компетентнісного та особистісного підходів. Особливість моделі полягає в тому, що вона дозволяє забезпечити підготовку здобувачів до професійної діяльності на заняттях з дисциплін загального та професійного циклів, а також у межах виробничих практик.

Визначено комплекс педагогічних умов, що забезпечують ефективність інформаційної підготовки в процесі навчання в медичному коледжі: формування мотивації до майбутньої професійної діяльності студентів медичних коледжів у теоретичній і практичній підготовці; поетапне формування готовності до професійної діяльності майбутніх медичних сестер; наскрізне застосування цифрових інформаційно-комунікаційних технологій у підготовці медичного персоналу.

Авторка детально описала процес формування мотивації, який реалізовувався за допомогою інтерактивних методів навчання із залученням інформаційних технологій: веб-квест, ведення блогу, з використанням сервісів для сучасної освітньої діяльності (padlet.com, linoit.com тощо), соціальні мережі, електронні сервіси (Zoom, GoogleClassroom, GoogleMeet, Viber, Фейсбук), сервіси Google (таблиці, документи, презентації, диск).

Рекомендовано педагогічні засоби, що сприяють підготовці студентів медичного коледжу до використання цифрових технологій в професійній діяльності: навчальний посібник з інформатики і лабораторні практикуми з дисципліни «Педіатрія»; мобільні медичні застосунки, автоматизовані системи мережного тестування; засоби комунікації (сайт коледжу, персональні блоги викладачів коледжу); навчально-інформаційні аудіо- та відеоматеріали; комплекс персональних методичних комплектів та індивідуальних навчальних завдань для забезпечення самостійної роботи студентів у процесі теоретичного навчання та виробничої практики, що спрямовані на оволодіння роботою з медичними інформаційними системами.

Цінним є розроблені Т.С.Ільніцькою методичні рекомендації щодо особливостей методики підготовки майбутніх медичних сестер до професійної діяльності в умовах цифровізації освіти медичних коледжів.

Позитивно оцінюючи дисертаційне дослідження в цілому, вважаємо за необхідне висловити деякі зауваження та побажання, що носять рекомендаційний характер:

1. На с.144 авторка зазначає, що в процесі фахової підготовки на заняттях використовувався електронний підручник з інформатики, на який дається посилання. Вважаємо, що більш детальна характеристика методики його використання була б доречною.

2. На нашу думку в моделі треба було включити блок «принципи навчання: дидактичні та спеціальні».

3. Формулюючи напрями подальших досліджень дисертантці слід було дещо розширити їх шляхом розгляду віртуальної і доповненої реальності, машинного навчання тощо.

Проте висловлені зауваження і побажання не зменшують наукову значущість дисертаційного дослідження Т.С. Ільніцької та не впливають на позитивну оцінку рецензованої роботи.

Висновок

Аналіз дисертації й опублікованих праць дає підстави для висновку про те, що дисертаційне дослідження Ільніцької Тетяни Сергіївни є самостійним, завершеним, цілісним науковим дослідженням, має наукову новизну, теоретичне та практичне значення, а також відповідає вимогам пп.6, 7, 8, 9 «Порядку присудження доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 р., № 44 та «Вимогам до оформлення дисертації», затвердженим наказом МОН України від 12.01.2017 р. № 40 і заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка.

Офіційний опонент

кандидат педагогічних наук,

старший викладач кафедри біофізики

Львівського Національного медичного університету

імені Данила Галицького

М.І. Драчук

Підпис _____

Засвідчую _____

Провідний фахівець
відділу кадрів
ЛМНУ ім. Данила Галицького